

ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ З РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧОЮ МЕТОЮ

ВІКТОРІЯ ПРИЙМАЧУК, ІРИНА КОНЕЛЬСЬКА
*Криворізький професійний гірничо-металургійний ліцей
Криворізький державний педагогічний університет*

Відповідно до ст.9 Закону України “Про природно-заповідний фонд України” одним із видів використання природоохоронних територій та об’єктів, за умови дотримання режиму охорони, є використання їх в оздоровчих та рекреаційних цілях.

Рекреаційна діяльність на територіях установ, інших територіях та об’єктах природно-заповідного фонду полягає в задоволенні попиту населення у загально-оздоровчому, культурно-розважальному і пізнавальному відпочинку, туризмі тощо. Нажаль, у позакласній та позашкільній діяльності навчальних закладів недостатньо активно використовують рекреаційний потенціал заповідних територій для відновлення розумових, фізичних і духовних сил учнів.

Особливого значення рекреаційна діяльність набуває в зоні надмірного техногенного впливу, до якої належить територія Криворіжжя. Кривбас – один з найстаріших і найбільших залізрудних басейнів в Україні та найбільший район видобутку залізної руди у світі. У Криворіжжі сконцентровані гігантські підприємства гірничовидобувної промисловості концерну “Укррудпром”, 5 найбільших гірничо-збагачувальних комбінатів з 10 кар’єрами та 17 шахтами, комбінат “Криворіжсталь”, коксохімічний та цементний заводи тощо. Ці підприємства займають площу близько 70 тис.га. Звичайно ж, таке величезне техногенне навантаження негативно впливає на довколишнє середовище та здоров’я людей. Але, не зважаючи на все це, на території Криворіжжя збереглися ділянки незайманої природи, які входять до складу об’єктів природно-заповідного фонду. Усього налічується 12 таких об’єктів та територій, з них три – загальнодержавного і дев’ять – місцевого значення. Це: Криворізький ботанічний сад НАНУ, ландшафтний заказник Балка Північна Червона, історико-геологічна пам’ятка природи “Скелі МОДРУ”, Довгинцевський дендропарк, ландшафтний заказник “Візерка”, парк ім. газети “Правда”, Сланцеві скелі тощо.

Рекреаційно-оздоровчий потенціал нашого краю визначається гармонійним поєднанням мальовничих ландшафтів, сприятливими кліматичними умовами, оригінальним етнографічним багатством, чарівною естетикою.

Тому, метою нашої роботи було здійснення оздоровлення учнів під час екскурсій та туристичних походів на територіях природно-заповідного фонду Криворіжжя. Для реалізації цієї мети ми виокремили основні завдання:

- 1) вивчення стану здоров’я учнів;
- 2) розробка спеціальних стежок;
- 3) розробка і застосування оздоровчих заходів на маршрутах;

4) узагальнення досвіду використання територій природно-заповідного фонду з рекреаційно-оздоровчою метою.

Інтенсифікація або екстенсифікація сучасного навчального процесу, ускладнення програм, велике сумарне добове навантаження на нервову систему учня, призводять до погіршення фізичного і психічного здоров'я. Окрім цих факторів на дітей великих промислових міст значний вплив мають і екологічні чинники. Несприятлива дія навколишнього середовища обумовлює ріст бронхолегеневих патологій, порушень обміну речовин, вторинних імунодифіцитних захворювань тощо. Збільшується кількість дітей з дисгармонійним фізичним розвитком.

Використання в навчальній та позаурочній формах роботи з учнями пізнавально-оздоровчих екскурсій та походів на заповідних територіях сприяє не тільки покращенню фізичного здоров'я дітей, але й відновленню психічної рівноваги, розвитку естетичних почуттів. Учні вивчають рідну природу, знайомляться з новими красвидами, беруть участь у різноманітних рухомих іграх і фізкультхвилинках на свіжому повітрі в екологічно чистих місцях. Вони навчаються помічати нове і незвичайне в начебто знайомих природних об'єктах, захоплюються красою рідної природи.

Такі заходи сприяють вихованню в учнів почуття патріотизму, любові до рідної природи, зміцненню фізичного, психічного і духовного здоров'я. Таким чином, активізація рекреаційної діяльності на природно-заповідних територіях сприяє оздоровленню майбутнього нашої нації.